

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu :	Pretiuu insertiunilor :	Correspondintiele se se adreseze la Redac-tiunea dela
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	„BISERIC'A si SCOL'A“
„ „ „ „ jum. anu 2., „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	Er banii de prenumeratiune la
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	„TIPOGRAFIA DIECESANA IN ARAD.“
„ „ „ „ j. a. 3 „ 50 „		

Cuvântarea

Preasantitului Archiepiscopu si Mitropolitu **Dr. Silvestru Morariu Andrie-viciu** la deschiderea congresului bisericescu alu archidiecesei Bucovinene in 14 (26) Iuliu 1882.

(Continuare si fine.)

In timpul posterioru, si anume dupa recunós-cerea crestinismului in tot imperiulu romanu, siste-mulu absolutu alu regimulu seculariu de pe atunci a aflatu imitare si pe terenulu administratiunii bise-ricesei. Spre fericirea bisericeii inasa, se aflara totusi barbati insuflati de spiritulu adeveratulu apostolicu, carii nu pasiau peste otarele puse de parinti, si pentru aceea si din timpul acela avem asiedieminte sinodale si prax'a bisericesca, din carea se vede, cá absolu-tismulu, de si s'a incercatu, dara nu i-a succesu, de a-se lati si a-se stabili in biserica lui Christosu.

Administrarea averiloru bisericesci prin organe proprie, se reguléza prin can. 26. alu sinodulu alu IV. ecumenicu si prin novela 10. cap. I. a Impera-tulu Iustinianu. can. 108. alu sinodulu din Carta-gen'a opresce Episcopulu, de a judecá singuru pre presbiteri, si can. alu aceluia sinodu reguléza procedur'a juridictiunii bisericesci. Tot asia si procedur'a la alegerea si chirotonia persóneloru bisericesci se desémna in can. 7. alu s. Teofilu din Alexandria, intaritu prin can. 2. alu sinodulu VI. ecumenicu si recunoscutu prin novela 123. cap. 11. a Imperatulu Iustinianu.

N'au lipsitu mai inainte si sunt inca si astadi carturari bisericesci, carii se incéca prin mominte de oportunitate a sustiené teori'a despre indreptatirea esclusiva a Episcopatulu la esercitarea autonomiei bisericesci.

Carturariloru de acésta panura li respundemu cu cuvintele s. Apostolu Paulu, carele in epistol'a catra Efeseni dice, cá *biserica este corpulu lui Christosu, éra in epistol'a I. catra Corinteni adauge, cumca Dumnedieu a inezstratu corpulu bisericeii crestine cu deosebite organe carile au deosebite lucrari si cumca toéte confera spre marirea inreguluu corpu bisericescu. Apostolulu dice: „Voi sunteti trupulu lui Christosu si medulari din parte. Si pre unii a pusu Dumnedieu in biserica: antaiu pre Apostoli, a dou'a pre proroci, a treia pre invetia-tori, dupa aceea pre puteri, apoi darurile de tamaduri, ajuto-rintiele, diregatoriuile, felcurile limbelor.“ Si cumca nu este ertatu a desconsidera, cu atât mai putienu a delaturá cooperatiunea singurateceloru organe bisericesci, arata*

Apostolulu prin urmatórea asemenare: „*Trupulu nu este unu medulariu, ci multe. Cá de ar fi tot trupulu ochiu, unde ar fi audiulu? Si de ar fi tot audiulu, unde ar fi mi-rosulu? Éra acum a pusu Dumnedieu medularile pre fia-carele din trinsele in trupu, precum a voitu. Cá de ar fi toéte unu medulariu, unde ar fi trupulu? Cu adeveratulu dara medulari multe, éra trupulu unulu. Si nu póte dice ochiulu mániu: nu am lipsa de tine, nici capulu picioréloru: nu am lipsa de voi. Ci cu multu mai vertosu medularile tru-pulu, carile se socotescu a fi mai slabe, sunt mai de lipsa.“*

Credem, cá acésta argumentare a Apostolulu este asia de lamurita, incât nu are lipsa de óre-carea desfasurare. Pentru aceea vom se mai adaugem cu-vintele Domnulu, unde dice: „*Sciti cá Domni námuriloru domnescu pre ele, si cei mai mari le stapânescu pre ele; éra intru voi nu va fi asia, ci ori carele va voi se fia mai mare, se fia vóua servitoriu, si celu ce va se fia intre voi antaiu, se fia tuturor servitoriu, precum si fiulu ome-nescu n'a venit, ca se-i servésca lui, ci ca se servésca elu.“*¹⁾

Vorbindu in fine mai apriatu, se ne intrebam si se respundem, *sine studio et ira*, cá daca comunitatea parochiala va perde ingustulu seu cercu de autonomia prin supremati'a pastorulu de suflete; daca presbiteriulu eparchialu va perde votulu, ce-i compete prin dictatur'a irisistibila a Archipastoriulu; daca se va paralisá puterea Episcopiloru in sinodulu provincialu prin o tactica absolutistica a Mitropolitulu, ce va mai remanéa din sinodalitatea istorica, canonica si insasi dogmatica a bisericeii lui Christosu? Óre nu se va intelni absolutismulu, si pe urm'a lui apatia, indeferentismu, discordia, distramare si nefericire in societatea bisericesca? Éta dara motive destulu de vorbitórie, cá pentru biserica nóstra ortodoxa nu e oportunu, de a sustienea si a practicá teori'a, dupa carea numai cât Episcopatulu, fara de participarea clerulu si a comunitátiloru bisericesci a fi se fia subieptulu autonomiei.

Ne mai remane, de a trage in considerare es-tremulu alu patrarea, adeca teori'a, dupa carea bise-ric'a crestina se se fi constituitu pe calea constituirii comunitatiloru si a societatiloru secularie, prin ur-mare autonomia, adeca dreptulu de a dirige afacerile bisericesci ar zacé in manile comunitatii biseri-cesci ca atari.

Despre teori'a acésta, carea, ce e adeveratulu, suride multu subieptivismulu, observam, cá este o

1) Mat. 20, 26.

adoptare a principiilor moderne de pe terenul comunitatilor si alu societatilor seculare, precum era mai inainte imitat pe terenul bisericescu absolutismulu regimeloru seculare de statu.

Biserica crestina este o comunitate ursita si organizata de Christosu spre mantuintia omeniloru, carii imbratiséza cu credintia adeverurile descoperite si preceptele positive ale evangheliei. Intrarea omului singuraticu in sinulu bisericeii, este unu actu alu vointiei libere, miscate de credintia in adeverurile eterne ale crestinatatiei, in sa de aice nu urméza, cumca biserica crestina si-trage inceputulu dela o intrunire sociala a omeniloru. Se dice, si de multi si se sustiene, ca statele seculare si-ar trage originea la libera intrunire a popóreloru, cercandu in sa pentru teori'a acésta dupa date istorice din timpul stravechiu alu némului omenescu, in zadar ne ostenim. Cu atât mai putienn se póte aplicá asemenea legenda in privintia originei bisericeii crestine, de órace marturiile istorice demustra contrariulu.

Dupa cum cetimu in cartile testamentului nou, Domnulu si Dumnedieulu nostru Isusu Christosu a predicatu evangeli'a mantuintiei, si din multimea credinciosiloru, ce primira cuventulu dumnediescu, a alesu Apostoli, carora le-a datu autorisarea de susu si li-a tremisu dela Tatalu pre Spiritulu s., carele se-i lumineze si se-i intarésca pentru misiunea apostolica. Dupa minunata impartasirea a Spiritului s. in duminec'a Rusaliiloru, au intemeiatu Apostoli in aceea si di in Ierusalim antaia comunitate bisericesca, dupa aceea prin alte cetati si tieri comunitati bisericesci, asiedindu pretutindene Episcopi si presbiteri. Pe populu vietii alu bisericeii crestine, plantatu de Christosu si cultivatu de Apostoli, continuara a cresce vlastari nóue, carile se ramurira si se intinsera intru ramurile sale peste totu pamentulu, dupa cum se vede crescendu, in florindu si aducendu roduri binecuventate pana astadi. Biserica crestina este deci o comunitate, nu dupa tipulu lumii, ci dupa Dumnedieu, pentru ca-si trage originea si intocmirea nemijlocitu dela Dumnedieu. Biserica crestina e o societate esterióra de ómeni crestini, totusi in sa nu e o societate juristica, pe óra societatiloru seculare, ci societate positiva, pentruca constitutiunea ei e basata pe codicele Evangheliei, carele este datu prin descoperirea dumnediesca. Si precum deduce biserica originea si constitutiunea sa din ceriu, asia devine de susu si óta puterea bisericesca, totu dreptulu de autonomia. Credinciosii, ca membri ai societatiei bisericesci, sunt partasi puterii si daruriloru date bisericeii, in sa asta participare nu-i póte indreptati, de a afirmá, cumca organismulu bisericeii crestine s'a formatu prin intielegerea membriloru ei pe óra organismeloru societatiloru seculare. „*Datu-mis'a óta puterea in ceriu si pe pamentu*“ dice Domnulu, si éra si dice: *Precum m'a tremisu pre mine Tatalu, si eu tremitu pre voi*“. Éra in altu locu dice: *Nu voi m'ati alesu pre mine, ci eu v'am alesu pre voi; mergeti si roduri se aduceti*“. Pentru aceea si dupa cuventulu Apostolului: *Nici celu ce ara, e ceva nici celu ce sémana, si nici celu ce aduna, ci celu ce da buna rodire*“. Deci toti, câtu avem parte de a fi membrii bisericeii lui Christosu, se nu adoptam teoriu de pe terenul societatiloru seculare, pentruca secularisandu pe acésta cale biserica, ea va perde marc'a dumnediesca si alterandu-se fundamentulu dreptului seu de autonomia pusu de Dumnedieu, o va ajuzege si pre ea sórtea institutiuniloru seculare.

Din acésta desfasurare in privintia obiectului si

subiectului autonomiei bisericesci deraza, cumca biserica nóstra ortodoxa, dupa spiritulu constitutiunii sale precum si dupa asiediemintele canonice si desvoltarea sa istorica, nu póte ignorá relatiunile sale catra puterea de statu, dara nici nu póte renuntá la dreptulu seu de autonomia in favórea autoritatiloru seculare; totu asia de chiar resulta, cumca subiectulu autonomiei bisericesci nu e singuru Episcopatululu, dara si acelu adeveru, ca chieile autonomiei bisericesci nu sunt depuse in mánile poporului bisericescu.

Precum intre multe altele, asia si intre cele patru teorii estreme, adeverulu zace in mijlocu. „*In medio veritas, in medio salus; media via aurea via*“. Éra de s'ar pretinde a ne esplicá mai detaiatu si ne-ar intrebá, ce aspiram anume cu dreptulu de autonomia bisericesca, respunsulu este in trei cuvinte, adeca: *invetiamentulu, cultulu si administratiunea bisericesca*. A direge autonomu afacerile relative la administratiunea bisericesca: este totu ce dorim si pretindem. Si aceste obiecte constitutive a-le autonomiei bisericesci nu sunt recugetate de noi, ci puse in organismulu bisericeii de insusi fundatoriulu ei dumnediescu; ele nu sunt casuale, ci fintiale; nu sunt adoptate, ci proprie; nu sunt timpurale, ci eterne; prin urmare biserica nu póte renuntá, éra puterile seculare recunoscendu esistintia bisericeii nu potu avé motive, de a denegá s'au a suprimá esecutiulu acestoru dreptari autonome.

Trinitatea autonomiei bisericesci, adeca libertatea invetiamentului, a cultului si a administratiunii, este unu postulatulu necondicionatu alu dogmei fundamentale a religiei crestine, pentruca precum *„Trei sunt, carii marturisescu in ceriu: Tatal, Fiul si Spiritulu s., si acestia trei Unulu sunt“*, si precum éra si trei sunt, carile ne radica la ceriu, adeca: *credintia, nadejdea si dragostea evanghelica*; tot asia sunt éra si trei prin carii se cultiva si se intarescu acele trei virtuti cardinale a-le crestinismului, si anume: *credintia prin invetiamentulu evangelicu, nadejdea prin cultulu religiosu, éra dragostea prin disciplina sau administratiunea canonica*. Denegarea esecutiului liberu alu acestoru trei indreptari, ar fi deci asemenea cu denegarea recunóscerii organismului bisericescu si a dogmeloru fundamentale a-le crestinatatiei.

Autonomia bisericeii crestine se razima asia dara nu numai pe asia numitulu dreptulu omenescu, ci mai vertosu pe dreptulu dumnediescu, si precum acestu dreptu este nedispensabilu, asia si autonomia este nedispensabila pentru prosperarea bisericeii si realisarea scopuriloru celoru sante si mantuitoie a-le crestinismului.

Biserica crestina, in decursulu timpuriloru, s'a ramuritu in mai multe confesiuni separate de corpulu anticu, si fia-cere dintre aceste confesiuni are organismulu seu specialu si pretensiuni speciale de autonomia. Nu vom se ne ocupam de acelea, ci ne marginim pe langa biserica ortodoxa orientala, a-le carii dorintie si pretensiuni de autonomia, corespondietórie organismului seu propriu, tindu la diregerea libera a afaceriloru, referitórie la invetiamentulu evangelicu in biserice si in scóle, la intocmirea cultului religiosu publicu, la legislatiunea competenta bisericesca si la esecutarea legiloru bisericesci prin instantiele proprie administrative si judetiale, la constituirea si asiedierea oficiiloru bisericesci pe calea canonica in acordu cu prerogativele patronatului parochialu si a-le patronatului imperialu de obste, la mantinerea disciplinei bisericesci in modulu delineatu prin asiediemintele sinodale, la crearea si administrarea de

sofle confesiunale si de institute clericale superioare, in acordu cu dreptulu de supraveghiare a regimulu de statu, la administrarea averiloru bisericesci si a fonduriloru create si menite pentru scopuri bisericesci, sub auspiciile autoritatii supreme de statu, in scurtu la dispunerea autonoma in afacerile, referitorie la cele trei ramuri a-le potestatii bisericesci.

Nu se pote nega, ci din contra se recunoste cu multiemire, cumca din complexulu organicu alu afaceriloru bisericesci, se dispune in archidieceps'a Bucovinei preste o parte insemnata si pana acum, de si nu cu totul autonomu, totusi in unu modu, carele a sporitu multu starea bisericeii ortodoxe din tier'a nostra. Recunostem cu multiemire sufletesca, cumca dela incorporarea Bucovinei sub sceptrulu imperialu alu monarchiei Austriei, sorte bisericeii nostre ortodoxe din ce in ce a luatu o desvoltare imbucuratoria. Administratiunea bisericesca a fostu, ce e adeveratu, sub epitropia regimulu de statu, insa acesta epitropie, carea direge si pana astadi cu afacerile nostre bisericesci, a fostu voitoria de bine, si daca ar sta si afacerile celorlalte confesiuni si comunitati bisericesci sub asemenea epitropie a regimulu de statu, daca nu s'ar fi proclamatu din gratia Maiestatii Sale C. R. Apostolice principiulu de autonomia pe tote terenurile vietii publice si private, si bisericea nostra ortodoxa de aici ar suportata si mai departe legaturile epitropiei seculare.

Dupa ce insa Maiestatea Sa, prea gratiosulu nostru Imperatu a binevoitu a acorda poporeloru monarchiei libertati constitutionale pe tote terenurile vietii publice si a sanctiuna legile fundamentale de statu, prin carile, impreuna cu drepturile de obste a-le cetatieniloru, s'a garantatu in art. 14. *libertatea deplina a confesiunii si consciintei*, era in art. 15. in dreptatiunea regularii si administrarii autonome a afaceriloru proprie bisericesci si posesiunea si intrebuintiarea fundatiuniloru si a fonduriloru sale destinate pentru scopurile de cultu, de invetiamentu si de binefacere; dupa ce corporaciunile, comunitatile, si in de obste cetatienii de statu se bucura de folosirea drepturiloru acordate prin constitutiune; dupa ce prin gratia Maiestatii Sale Episcopi'a gr. or. a Bucovinei s'a radicata la demnitatea ierarhica de Archiepiscopie si Metropolie actuala, coordinata celoru doue Metropolii ale Romaniloru si Serbiloru gr. or. din cealalta parte a Monarchiei, carile se bucura deja de realizarea autonomiei bisericesci, romane, ca si Archidieceps'a gr. or. a Bucovinei se devina in posesiunea si exercitiulu autonomiei bisericesci.

Dupa cuventulu evangelicu: *„Cereti si vi se va da, cautati si veti afla, bateti si se va deschide“*, diecesanii dinpreuna cu clerulu nasuira de timpuriu la prea inaltele locuri pentru realizarea autonomiei si constituirea unui congresu propriu bisericescu. Cererile acestea fura audite, si asia Maiestatea Sa C. R. Apostolicu a binevoitu prea gratiosu a imbucura eparchia Bucovinei cu prea inalta resolutiune din 9 Augustu 1871, carea in traducere suna astfelu: *„Incuvintiam unu congresu bisericescu gr. or. pe temeulu statutulu de alegere presentatu, carele se se modifice intru intielesulu propuneriloru facute. Acestu congresu are se se ocupe numai cu formularea dorintiloru confesionaliloru gr. or. in privinta compunerii si cercului de activitate a congresulu bisericescu definitivu, ceea ce se se face in forma unui statutu pentru congresulu viitoriu. Decisiunea asupra acestui proeptu de statutu Ni rezervam Noua.*

Daca acesta prea inalta resolutiune imperiala prin dicece ani remase nerealisata, caus'a principala

era imprejurarea, ca in decursulu acestui timpu, scanulu arhiepiscopalu veduvi de trei ori.

Astadi insa congresulu bisericescu este nu numai catu unu visu placutu, o promisiune mangaitoria, ci o realitate imbucuratoria, pentrucu pe urm'a emisulu inaltulu Ministeriu de culte si de instructiune din 1. Maiu 1879 si a oficiulu Ilustritatiei Sale domnulu Presiedinte c. r. alu tierii din 15 Augustu 1881, efeptuindu-se alegerile in conformitate cu regulamentulu din 9. Augustu 1871, dupa conchiamare prealabila din 2. Iuliu a. c. si implorarea ajutoriulu dumnedieescu ne-am adunatu, ca se incepem lucrulu celu mare si mantuitoriu pentru maic'a nostra biserica, carea dela noi fii si reprezentantii sei credinciosi ascapta, ca consultandu-ne cu intieptiune si devotamentu in spiritulu pacii si alu buneii intielegeri, se punem unu fundamentu solidu pentru prosperitatea santeii nostre biserice si a filoru ei credinciosi din generatiune in generatiune.

Avem deci motive, de a intona cu Psalmistulu, ca *„Acesta este diu'a, carea a facut'o Domnulu, -ca se ne bucuram si se ne veselimu in trins'a“*, pentrucu cu diu'a de astadi ni se deschide calea libertatii consciintei confesiunale, calea autonomiei nostre bisericesci! Avem motive puternice, de a-ne bucura si a-ne veseli in Domnulu, carele ni-a datu dile, de a ajunge si a vede adunatu congresulu bisericescu, pe carele multi dintre confratii nostrii l'au doritu, dara n'au ajunsu se-lu veda! Avem motive binecuventate, de a-ne felicitata si a-ne imbratisia cu amore fratesca intru Christosu, pentrucu ni este datu, a representata sant'a nostra biserica si in acesta insusietate onorifica si a depune pe altariulu ei perg'a credintiei, a nadejdei si a dragostei evangelice. Avem insa asemenea de multe motive, de a reflectata si la intielesulu profundu alu cuvinteloru Domnulu nostru Isusu Christosu, carele a recomandat Apostoliloru si credinciosiloru, de a fi intiepti cu mintea ca sierpii si drepti cu inim'a ca porumbii, pentrucu in concertulu intereseloru de tot felulu, se evitam ceea ce ar pute fi spre dauna si se stabilim ceea ce va se fia salutariu bisericeii.

Cat despre obiectele, cu cari vom se ne ocupam anume in congresulu presentu, acestea sunt precisate in prea inaltulu rescriptu imperiulu din 9. Augustu 1871. Compunerea si deliberarea unui statutu organicu pentru congresulu bisericescu definitivu, era afara de acesta compunerea si deliberarea unui regulamentu definitivu de alegere pentru congresulu bisericescu: acestea sunt obiectele, cari ascapta a nostra serioasa recugutare, consultare si conclusiune.

Se intielege, ca punctulu de manecare alu adunarii nostre la formularea dorintiloru nostre nu pote se fia altulu, de cat de una parte principiile legii dumnedieesci, cuprinse in s. scriptura si traditiune, concretate in asiediemintele canonice de s. sinode a-le bisericeii ortodoxe ecumenice si aplecate la referintiele si recerintiele factice a-le Archidiecepsii nostre bucovinene, era de alta parte principiile cuprinse in articolulu XV. alu legii fundamentale de statu din 21. Decemvre 1867 despre drepturile generale a-le cetatieniloru, carele articulu in traducere suna asia: *Fiacarea biserica si societate religioasa are dreptulu exercitiulu cultulu religiosu comunu publicu, regulaza si administreza autonomu afacerile sale interioare, remane in posesiunea si folosirea institutelor, fundatiuniloru si fonduriloru sale, destinate pentru scopurile de cultu, de invetiamentu si de binefacere. este insa, ca fia-carea alta societate, supusa legiloru generale de statu.*

Pe cât de lamăritu este problem'a, pentru carea suntem conchiamati si pe cât de cunoscute sunt normele, dupa carile vom se pasimu la resolvirea ei, pe atât de cunoscuta este si tianta dorintieloru năstre, ea este recunăscerea si realizarea acelu cercu de autonomia bine regulata, carele e de lipsa pentru desvoltarea, intarirea si inffiorarea bisericeii.

Éta Domniloru si fratiloru campia intinsa, holda frumăsa si secerisiulu de buna sperantia alu adunarii năstre! Se ne apucam deci de lucru intru numele Domnului, carele a disu: „Că unde sunt adunati doi séu trei intru numele seu, acolo este si Elu in mijloculu loru.“ Numele Domnului si Dumnedieului nostru Isusu Christosu, intru carele ne-am adunatu si noi, este simvolulu credintiei, alu nadejdei si alu dragostei evanghelice; simvolulu intieptiunii, alu buneii intielegeri si alu concordiei; simvolulu invapaerii, alu incordarii si alu virtutii; simvolulu barbatiei, alu puterii si alu succesului; simvolulu abnegarii de sine, alu infratirii si alu conlucrării la totu, ce este bunu si mântuitoriu. Acestu nume fia si simvolulu consultariloru si alu lucrariloru năstre congresuale. Se fimu cu totii unu cugetu si un'a inima, dupa cum scrie la faptele apostolice, că erau crestini in adunarile loru. Se nu imitam pre Platone, ci pre Christosu; se nu ne conformam dupa legile Licurgiloru si a-le Soloniloru moderni, ci dupa asiediemintele Apostoliloru si a-le de Dumnedieu purtatoriloru parinti; si se nu dicemu unii: noi suntemu ai lui Paulu, altii: noi suntemu ai lui Petru, ci cu totii se dicem: „noi suntem ai lui Christosu;“ si asia cu bine-cuventarea ceriului, de unde vine totu darulu si tóta darea cea buna, pe temeli'a cea tare si neclatita a Apostoliloru, a careia pétra din capulu umghivulu este Christosu, se tragemu fundamintele la templulu autonomiei s. năstre biserice spre marirea lui Dumnedieu si fericirea credinciosiloru ei fii.

Éra Maiestatii Sale, prea gratiosului nostru Imperatu Franciscu Iosifu I. carele dupa a Sa prea inalta intielepciune si marinimitate, binevoi a incuviintiá adunarea năstra congresuala, se-i inchinamu omagiile năstre de multiemita adanca, de fidelitate neclatita si de amóre nefatiarnica, si urandu-i viétia indelungata, domnie binecuventata si putere neinvinsa, se intonamu cu o gura si cu o inima: **Se traésca intru multi si éra si multi si fericiti ani!**

Sântirea bisericeii din Tulca.

Duminea in 15/27. Aug. a. c. s'a seversitu actulu sântirei bisericeii celei năua in comun'a Tulca, protopresbiteratul Oradii-mari. Este remarcabilu din mai multe puncte de privire actulu acest'a. Antaiu, că elu a fostu seversitu de catra bunulu nostru archipastoriu, Preasanti'a Sa, Episcopulu diecesanu Ioanu Metianu, carele nici odata, cand este vorba de lucruri, ce atingu interesele morale si culturale a-le poporului seu, dupa esemplulu mariloru pastori ai bisericeii crestine, nu crutia nici ostanele nici sacrificie din partea sa.

Alu doile, că elu a facutu o impresiune si inriurire morala decidietóre asupra poporulu credinciosu, nu numai in comun'a acést'a, ci, asia dicandu, in intregu tienutulu Tincei si a Salontei, căci trebue se-o marturisimu, dela Episcopulu Sinesie, care a trairu pe la mijloculu veaculu trecut, pana la Preasanti'a Sa, Episcopulu Ioanu Metianu, poporulu român ortodoxu din partile Biharei a fost aprópe parasitu, ori fórté putienu grigitu, de catra Archipas-

torii sei, ceea ce l'a facutu de multeori, ca se cada in nepasare de stramosiasca lui credintia, si se se lase impinsu de venturile proselitismului religionaru!

Petransu dar Preasantitulu nostru Episcopu diecesanu de salutea poporului si a bisericeii ortodoxe, veni dela Arad in mijloculu credinciosiloru sei din comun'a Tulca, spre a-le impartasi in persóna mângaierele parintesci, si edificátorele sale invetiaturi evanghelice! Calatori'a a fact'o Sambata in 14/26. Aug. cu trenulu pana la Salonta, unde sosi dupa médieci la 5 óre. Aci Preasanti'a Sa coborindu din trenu, fú intimpinatu de catra vicariulu episcopescu si presiedinte alu Consistoriului din Oradea-mare, D. Ieroteu Belesiu, cu protopopulu tractului Simeona Bica, si preotimea tractuala adunata in numeru frumosu. Apoi Preasanti'a Sa luá locu in equipajulu meritosulu barbatu alu bisericeii năstre, Georgiu Rozvan, advocatu in Salonta, si urmatu de unu siru lungu de trasuri, inaintá pana la ospital'a casa a acestui descendinte alu vechei si istoriceii familie a Rozvaniloru din Romania. Aci Preasanti'a Sa, impreuna cu Vicariulu Ieroteu Belesiu, remasa pana a dou'a di diminétia, éra ceialalti, referintele Augustin Hamsea, secretariulu Ignatiu Pap si profes. directoru Vasilie Mangra, cari insotira dela Arad pe Preasanti'a Sa, sub conducerea protopopulu Simeonu Bica, continuara drumulu la Tulca spre a seversí vecernia si priveghiarea, dupa cum prescrie tipiculu, ceea ce a si urmatu la 7 óre sér'a.

Duminea diminétia, Inaltu Preasanti'a Sa, Dlu Episcopu, petrecutu de unu banderiu de calareti si unu siru lungu de trasuri cu totu felulu de notabilitati din Salonta si tianari din comun'a Tulca, sosi aici, tragându dreptu la casa parochului si asesorulu consistorialu, Moise Porumbu. Aci venira 14 preoti: Protosincelulu vicariulu episcopescu, Ieroteu Belesiu, protopopu. Simeonu Bica, ases. refer. ieromonachulu Augustin Hamsea, ierom. profes. si directoru Vasilie Mangra, paroch. si ases. cons. Moise Porumbu, par. Vasiliu Moga, par. Damaschin Serbu, preot. Popoviciu din Couasd, preot. Popoviciu din Ianosda, preot. Drimbe, preot. R. Teorean, preot. si as. Teodoru Vaida, preotu si as. T. Pacala, preot. Zacharie Tiercu; diaconulu ceremonialu, secret. Ignatiu Papu si Demetriu Horvatu, imbracati in tóte vesmintele de liturgisire spre a conduce cu procesiune pe Preasanti'a Sa in biserica, unde apoi, dupa imbracarea Archiereului si-au luatú inceputulu servitiulu divinulu pentru sântirea bisericeii, cu asiedierea mósteloru in prestolu, si imbracarea lui, apoi incunjurarea si stropirea bisericeii cu apa sântita.

Terminata consacrarea bisericeii, a inceputu servitiulu divinulu pentru sant'a liturgie, la care a pontificatu totu Preasanti'a Sa Dlu Episcopu, cu-o asistentia de 14 preoti si doi diaconi. Sub durat'a liturgiei Preasanti'a Sa a chirotonitu intru preotu pe diaconulu Demetriu Horvat, ceea ce a contribuitu multu la ridicarea festivitatii dilei, căci chirotonirea de preotu la sate, intr'o biserica parochiala, este o esceptiune fórté rara. La finele liturgiei Preasanti'a Sa, a tienutu o cuventare bisericeasca excelenta, care forméza momentulu celu mai insemnatu si, asia dicând, ceremoni'a festivitatii, o cuventare proprie nu numai limbajului dulce si plinu de ungere alu Preasanti'e Sale! Si apoi servitiulu divinulu s'a incheiatu cu sarutarea crucei si stropirea poporului cu apa santita, urmata de impartirea anaferei, dupa care Preasanti'a Sa desbracând vestmintele de liturgisire, a fostu

petrecutu in procesiune de catra cei 15 preoti in ornatele lor de liturgisire pana la cas'a parochului M. Porumbu. Atunci era 1 ora dupa mediadi, era la 2 ore a inceputu prandiulu comunu, datu de ven. parochu localu, la care a luatu parte la o masa cu Preasanti'a Sa Episcopulu Ioanu Metianu pretorele dela Salonta si celu dela Tinca, avocatulu Georgiu Rozvanu, judele cercualu dela Tinca si preotulu reformatu din comun'a vecina, Arpad. Era la celelalte mesi alti ospeti la numerii preste 50 persoane. Sirulu toasteloru Pa inceputu Preasanti'a Sa inchinandu pentru Maiestatea Sa regele apostolicu Franciscu Iosif I si pentru tota cas'a domnitore precum si pentru guvernulu Maiestatii Sale, la care toasta a respunsu pretorele Tincoi Pálkásij, inchinand pentru Preasanti'a S'a Dlu Episcopu Ioan Metianu. Au mai toastatu apoi vicariulu Ieroteu Belesiu pentu organele politice administrative si judecatoresci, Simeon Bica pentru Escelenti'a Sa Metropolitalu Miron Romanulu, Georgiu Rozvanu pentru patriotismu si religie, August. Hamsea pentru poporulu romanu, dupa care au urmatu apoi si altele mai multe, ca eflusulu buneii dispositiuni.

Terminandu-se prandiulu, Preasanti'a Sa Dlu Episcopu a pornitu cu equipajulu dlui Rozvanu la Salonta, pentru a remane si a petrece la cas'a ospitala a dsale pana (alta di Luni) dimineti'a cand apoi a plecatu cu trenulu la Aradu.

Ca de incheiare, cauta se amintescu cu recunoscintia ca in respectulu edificarei bisericeii din Tulca, acesta noua casa a lui Ddieu, pe langa concursulu si sacrificiile materiale a-le poporulu parochialu multu a contribuitu conducerea intielépta a binemeritatulu barbatu Georgiu Rozvanu, si a parochului localu Moise Porumbu, ases. consistorialu. Fie ca atatu sacrificiile poporulu catu si ostanelele acestoru barbati devotati bisericeii se stee ca o jertfa bine primita pe altariulu Domnului!

Unu óspo.

Spicuri din rapórtele instituteloru nóstre de cultura si invetiamentu.

Program'a Gimnasiului superioru, Preparandiei, Normei si scólei populare de fetitie din Blasiu, pre anulu scolasticu 1881—82. Acésta programa cuprinde: *Datele statistice* referitóre la gimnasiulu gr. cath. din Blasiu, incependu din cele mai vechi timpuri, scóse din matriculele aflatóre in archivulu gimnasiului, si anume dela 1801—1811, cáci datele statistice dela deschiderea gimnasiului (1754) pana la 1801 au peritu, de asemenea au peritu si cele dela 1811—183¹/₂. Er din ceialalti ani inasa pana in presente se afla tóte datele statistice. Ele cuprindu: 1) *Numerulu scolariloru*, conditiunea parintiloru si religiunea; loculu nascerei, etatea si progresulu scolariloru, precum si beneficiile ce le au avutu. 2) *Profesorii*, cari au functionatu, dimpreuna cu timpulu catu au servitu.

Din datele aceste statistice se arata, ca dela 1801—1811 scótele din Blasiu, cu cinci clase, au avutu 960 scolari, cu 20 de profesori. Era dela anulu 1832—1847 au fostu in cele cinci clase 2493 scolari cu 25 profesori. Afara de acestea, din periodulu dela 1832/3—1836/7 se afla date si despre asia numitulu *cursu de filosofie*, care tienea doi ani, formand clas'a VI si VII. Cursulu de filosofie au avutu in acestu restimpu de 5 ani 249 scolari cu 9 profesori. Aci se intrerupe publicarea dateloru statistice din trecutu, remanendu continuarea pentru programele viitóre.

In anulu scolasticu 1881—82 Gimnasiulu din Blasiu au fostu cercetatu de unu numeru de **studenti 374** cu 17 profesori.

Institutulu preparandialu a avutu in 3 cursuri (clase) **54 scolari** cu 6 profesori; scóla normala cu 4 clase a avutu 156 elevi cu 4 profesori; si scóla de fetitie a avutu 26 scolare cu 3 invetiátóre.

Mijlócele de invetiamentu, precum: bibliotec'a gimnasiului s'a sporitu cu 25 de opuri donate, si cea a museului cu 10 opuri donate, parte cumparate, museulu de naturale inca s'a inavutitu cu mai multe bucati, donate, parte cumparate. *Gradin'a botanica*, scól'a, de pomaritu si fragari'a gimnasiului cuprindu, si anume gradin'a botanica 53 specii de plante. *Scól'a de pomaritu* cuprinde: 640 es. meri, 260 es. peri, 18 es. perseci, toti resariti din simburi; 192 es. de meri, 157 es. peri, 60 es. pruni 15 es. ceresi, toti plantati; 19 straturi semanate cu simburi de prune, 8 cu simburi de mere; 5 straturi semanate cu simburi de paducelu, 5 cu de trandafir, (pentru gardu viu) *Fragari'a* cuprinde 340 es. fragari albi plantati in de statu, 60 es. plantati in scola, una tabla de 20 orgie □ semanata cu semantia de fragari albi, resariti bine. *Numii* museului gimnasiale s'au sporitu cu 15 numii de argintu, 38 numii de arama, 1 bancnota ung. din 1849 de 5 fl. si 1 medalie de bronzu de incoronare. Sum'a intréga: 2 numii de auru 1131 de argintu, 689 de arama, 19 bancnote si 31 medalie.

D i v e r s e.

* **Manastirile inchinate.** Corespondentulu *Luptatoriului* comunica scirea ca, intr'unu consiliu de ministrii, s'a vorbitu de cestiunea manastiriloru inchinate, si ca guvernulu ar fi dispusu se cedeze pretensiuniloru grecesci, dand o despagubire de 50,389,000 franci. Fi-va adeveratu?...

* **Statu'a lui Lazaru si a lui Garibaldi.** Ministeriulu de interne a incuviintiatu votulu consiliului comunalu din Bucuresci, de a-se da lei 3000 pentru redicarea statuei lui George Lazaru si lei 2000 pentru aceea a generalului Garibaldi. Acésta suma in totalu de lei 5000 se va plati din bugetulu anulu curentu.

* **Unu congresu economicu** s'a hotaritu a-se tiene la Iasi in lun'a lui Octomvrie, spre a-se discutá si fixá bazele unui sistem de economie nationala. Tóte societatile, institutetele si diarele din tíera vor fi convocate la acestu congresu. Acésta punere la cale s'a facutu din initiativ'a societatiei *Concordi'a romána* din Bucuresci, in intielegere cu *clubulu comerciantiloru* din Iasi.

* **Otravire prin o flanela.** In Warsiovi'a s'a intimplatu unu casu de otravire fórté curiosu. Unu domnu G. se bolnavi fara veste, fara a-se putea cunoáce natur'a bólei. I-au venitu ametieli, i-a cursu sânge, a perditu apoi vederea si a slabitu asia, ca nu se putea miscá. In fine medicii venira la ideea, ca aci póte se fie o otravire. Dupa o cercetare mai de aprópe s'a doveditu, ca d. G. purtá o flanela colorata, care prin sudori i-si perdea colórea. Analisa himica a colórei a aretatu, ca provenea dela o planta veninósa. Otrav'a a fost asia de tare, incát dandu-se unui cáne, acest'a a muritu intr'o óra. D. G. unu omu robustu, in anii cei mai buni, a muritu cu tóta ingrijirea, dupa ce mai intaiu a fost datu adres'a pravaliei din Vien'a, unde cumperase flanel'a. Politia din Warsiovi'a a raportatu casulu politiei din Vien'a.

D. Frédéric Damé,

fost profesor la liceulu St. Sava, insciintiéza pe parinti cá primesce la densulu acasa, dela 1. Septembrie, elevi pensionari, cari urmeza cursurile liceale sau gimnasiale. Elevii ce i-se vor incredintiá, afara de o buna crestere, vor primi si lectii particulare de limb'a francesa.

(A se adresá, la d. Frédéric Damé, strada, Polona, 70, in Bucuresci, — langa gimnasiulu Michaiu-Bravulu.)

Insciintiare.

Pentru orientarea celoru interesati se anuntia cá primirile si inscrierile la institutul pedagogicu-teologicu din Aradu pe anulu scolasticu 1882/3 vor avé locu in zilele de 30 si 31 Augustu st. vechiu, a. c.

Tinerii, cari dorescu a fi primiti in óre-care despartimentu, trebue a-se presentá pe terminele indegetate in persóna la consistoriulu din Aradu, avendu a produce urmatórele documente, si anume: recursu adresatu catra ven. consistoriu, provediutu cu estrasu din matriculele botezatiloru, si testimoniú despre studiile, ce au terminatu.

Arad, 12/24. Augustu 1882.

Directiunea institutului pedagogicu-teologicu.

Insciintiare.

Esamenele preparandiale, cu elevele institutului pedagogicu románu din Arad, se vor tiené in 30. Augustu st. v. a. c. la 8 óre diminéti'a. Elevele care vor a depune esamenele prescrite trebue sè se presinte pe terminulu indegetatu la institutul pedagogicu-teologicu din locu.

Arad, 12/24. Aug. 1882.

Directiunea institutului pedagogicu-teologicu.

Buletin meteorologicu.

Diu'a. Lun'a.	Pressiunea aerului	Temperatur'a	Cerulu
Sambata 26. Aug.	763.6 mm.	22.3 R.	seninu
Dumineca 27. "	759.6 "	21.6 "	plóe
Luni 28. "	761.5 "	17.6 "	obdusu
Marti 29. "	764.3 "	18.6 "	seninu
Mercuri 30. "	764.3 "	15.6 "	plóe
Joi 31. "	766.3 "	16.3 "	obdusu
Vineri 1. Sept.	768 "	15.6 "	seninu

Concursu.

Pentru deplinirea definitivă a postului invetiatorescu la scól'a confesionala romana gr. or. din *Ciudanovi'ta*, ppbiteratulu Oravitiei; se escrie concursu cu terminu de alegere pe 12. Septemvre a. c. st. v.

Emolumintele sunt: a) Salariulu anualu in bani gata 250 fl. v. a.; b) 16 metri cubici de lemne, din care sè se incaldiésca si scól'a; c) Pentru conferintiele invetiatoresci 12 fl.; d) Pentru curatorulu scólei 10 fl.; e) Pentru scripturistica 13 fl.; f) Doue jugere pamentu de fenatiu; g) Cortelu liberu in lo, calitatea scólei cu gradina de legumi.

Recurentii au a-si tramite recursele sale instruate cu documintele prescrite de stat. org. la subscriusulu inspectoru scolariu in Oravitia, éra pana la alegere a-se presentá la s. biserica intr'o dumineca, séu serbatóre spre a-si aretá desteritatea in cantare si tipicu.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Macsim Popoviciu**, m. p. admnist. protop. si inspectoru scolariu in Oravitia.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Neagra*, protop. B. Ineului diu'a alegerei 5. Septemvre st. v. a. c.

Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani gata 80 fl. 2) Pentru scripturistica 2 fl. 3) 7 cubule bucate grâu si cucuruзу. 4) 1/2 sesiune pamentu aratoriu. 5) 7° lemne de focu din cari este a-se incaldi si scól'a, cortelu liberu cu unu intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a statiune, recursele sale instruate conformu stat. org. si adresate comitetului parochialu concerninte, le voru trimite subscriusulu ppresbiteru pana la 1. Septem. st. v. a. c. in Chisineu (Kisjenö).

Neagra, 15. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea**, m. p. ppbiteru.

Se escrie concursu, pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a *Coasdu*, comitatulu Bihorului, inspectoratulu Cef'a, cu terminu de alegere pe 5. Septemvre st. v. a. c.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt: 40 fl. v. a. 16 cubule de grâu, 6 jugere de pamentu aratoriu, 6 stangeni de lemne din care se va incadi si scól'a, una capitia de fenu din fenatiulu comunalu, dela tóta cas'a una portiune de paie, cuartiru liberu cu doua gradini, si stólele cantorale.

Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu, au de a substerne petitiunile concursuale instruite conformu statutului org. si a regulamentului de invetiamentu subscriusulu inspectoru de scóle in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa, pana la terminulu susu indicatu.

Coasdu, in 16. Aug. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Papu**, m. p. inspectoru scol.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a *Branesci*, in protopresbiteratulu Fagetului, se escrie concursu cu terminu pana in 8/20. Septemvrie a. c. pe langa urmatoriulu beneficiu:

In bani gata 320 fl. v. a. pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. pentru scripturistica 5 fl. gradina de legumi de 1/2 de jugeru si cortelu liberu.

Concurentii au se-si trimita petitiile instruate in intielesulu statutului deadreptulu catra Consistoriu diocesan in Caransebesiu.

Caransebesiu, din siedinti'a consistoriala tienuta in 29. Iuliu 1882.

Consistoriu diocesanu.

Se escrie concursu pentru vacant'a statiune invetiatoresca din comun'a *Musc'a*, protopresbiteratu Vilagosiului, cu terminu pana in 5/17. *Septembre 1882*. in care diava va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) cortelu liberu cu doue gradini mari pentru legumi, b) in bani gata 120 fl. v. a. c) jumetate sesiune de pamentu aratoriu, doue pepinise si una canipisce, d) 9 orgii de lemne, din care este a-se incalzi si scól'a. e) 5 fl. pentru scripturistica, 8 fl. pentru cercetarea conferintieloru si 8 fl. pentru curatitulu scólei, f) dela fie care inmormentare 50 cr. dela care se va face liturgie 1 fl.

Doritorii de a ocupá acésta statiune invetiatoresca sunt avisati a-si asterne recursele loru instruite conform stat. org. adresate Comitet. parochialu si ale tramite oficiului protopresbiteralu in Világos pana in 1/13 septembrie a. c. totu odata sunt avisati a-se presentá in vre-o duminica ori serbatóre in biserica spre a-si areta desteritatea in cantarile bisericesci.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Atanasiu Mera**, m. p. parochu, conduc. oficiului protopresb.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a a II-a din comun'a *Tautiu*, inspectoratu Agri-siului cu terminulu de alegere pe 29. *Aug. st. v.*

Emolumintele sunt urmatórele: 1) in bani 220 fl. v. a. 2) 10 orgii de lemne, 3) pentru conferintia 7 fl. 50 cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati recursurile sale instruate conform statutului organicu si adresate comitetului parochialu diu Tautiu, — pana la terminulu alegerei a-le trimite Dlui inspectoru Florianu Montia in Sicul'a, post'a ultima Boros-Jenö; éra in vre-o Duminica séu serbatóre a-se presentá la sant'a Biserica de acolo pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Tautiu, la 8. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Florianu Montia**, m. p. inspec. scl.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din comun'a *Ros'a*, protop. B. Ineului se escrie concursu, diu'a alegerei 29 *Augustu st. v. a. c.* Emolumintele sunt:

1) In bani gata 120. fl. 2) 10 cubule bucate parte grâu parte cucuradiu. 3) 8° lemne de focu din care este ase incaldi si scol'a. 4) Cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acésta statiune recursele loru adresate comitetului parochialu concerninte si intruate conformu stat. org. le voru trimite subscri-sului ppbiteru pana la 22 Aug. st. v. a. c. in Chisineu (Kisjenö).

Rosia 1 Aug. 1882.

In contielegere cu mine **Ioanu Cornea** m. p. ppbiteru.

Pentru statiunea invetiatoresca din *Revetisiu*, protopresb. B. Ineului se escrie concursu cu terminu de alegere pe 29 *Aug. st. v. a. c.* Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani 120. fl. 2) 10 cubule bucate. 3) 6 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a 4) Cortelu liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupá acésta statiune, recursele loru instruate conformu stat. org. si adresate Comitetului parochialu le vor trimite suberisului protopresbiteru pana in 22. Aug. st. v. a. c. in Chisineu (Kisjenö.) si au a-se presentá pana la alegere in vre-o Duminica la Sta biserica pentru a-si arată desteritatea s'a in cantulu bisericescu.

Revetisiu, 1. Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea** m. p. ppresbiteru.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a a doua rom. gr. or. confes. din *B. Ineu*, se publica concursu, diu'a alegerei 29 *Aug. st. v. a. c.* Emolumintele sunt: 1) Salariulu anualu in bani gata 300 fl. v. a. 2) Pentru scripturistica 6 fl. 3) Diurne la conferintiele invetiatoresci 6 fl. 4) Pentru maturatulu, si incalditulu scólei 15 fl. 5) 10° lemne de unde se a-se incaldi si scól'a, si in fine cortelu liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a documenta: a) cá au testimoniu de calificatiune din studiile pedagogice, b) testimoniu de calificatiune din limb'a magiara, c) se fie versati in cunostinti'a notelor, pentru a infintia, si conduce unu coru vocalu in cantarile bisericesci, pentru ce va primi anualminte o remuneratiune de 50 fl. inse acésta suma, numai dupa aratanda desteritate in inaintarea cantariloru, va ave dreptu a o pretinde dela comun'a bisericesca din spesele cultului; coristi si cei mai bine calificati vor fi preferiti, se poftesce dela recurenti a-se presentá in vre-o duminica la sta. biserica pentru asi arata desteritatea in cantulu bisericescu, ér recursele adresate comitetului parochialu se voru trimite pana la 25 Aug. st. v. a. c. subscrisului ppresbiteru in Chisineu (Kisjenö).

B. Ineu, 1/13. Aug. 1882,

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Ioanu Cornea** m. p. ppbiteru.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci din *Luncsiór'a*, inspectoratu Pestesiului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe 8. *Septembre st. v.* in care di va fi si alegerea.

Emolumintele sunt:

1) in bani gata 200 fl. v. a. preliminati in spesele comunale, si solviti invetiatoriului in rate trei lunarie, 2) folosirea unei gradine de 1500 stangeni \square de clas'a I. 3) pentru incalditulu invetiatoriului 20. metri de lemne, 4) Quartiru naturalu si 5) pentru incalditulu scólei comun'a e datóre a aduce lemne câte vor trebui.

Doritorii de a ocupá acésta statiune se-si trimita recursele instruite in sensulu statutului organicu inspectorului cercuale O. D. Teodoru Filipu p. u. Eleds pana in diu'a suspomenita.

Luncsióra in 6 Augustu st. v. 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Teodoru Filipu** m. p. insp. cerc. de scl.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu vacantu din comun'a *Harmadia*, in protop. Lugosului, se escrie concursu cu terminu pana la **5 Sept. st. v. a. c.** cand se va tienea si alegerea.

Emolumintele sunt 140 fl. v. a. 20 de meti cucuruza in bómbe, 8 stangeni de lemne din care are a se incaldi si scól'a, cuartiru liberu cu gradina de 1/2 jugeru.

Recursele ajustate in sensulu statutulu org. bis. au a-se adresa catra on. comitetu parochialu gr. or. din din *Harmadia* si a-se espedá Dlui protop. *Georgiu Pesteanu* in *Lugosiu*.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protop. si inspectoru scolaru.

Se escrie concursu pe statiunea invetiatorésca dela scól'a de fete din *Izvini*, cu terminu de alegere pe **5/17. Septemvre a. c.**

Emolumintele anuali sunt: in bani 150 fl. v. a. 50 meti de bucate, 7 orgii de lemne din care se incaldiesce si scól'a, 2 jugere de pamentu, cortelu liberu si gradina.

Invetiátorele se-si trimita recursele, ajustate conform prescrieloru stat. org. subscrisulu inspectoru de scóle per *Vinga* in *Seceani*, avendu inainte de alegere sê se presenteze in comuna spre a-se face cunoscuta poporului. — Daca nu va competi nici o invetiátore, potu fi alesi si invetiatori.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Gradinaru**, m. p. inspectoru de scóle.

Pentru deplinirea vacantei parochii de clas'a III. din *Apadia*, protteratulu *Caransebesiului*, se publica concursu cu terminu de **30 de dile**.

Dotatiunea se cuprinde din: O sesia completa parochiala computata pe anu cu unu venit de 128 fl. Unu intravilanu parochialu 20 fl. birulu in cucuruza sfermantu dela 120 case a 15 oche face 45 meti a 3 fl. 135 fl. Stol'a si alte accidentii facu la anu 60 fl. Sum'a 343 fl.

Concurrentii au la substernerea suplicei loru a a-se conformá §§. 15 lit. c. 17 si 18 din regulamentu pentru parochii.

Apadia in 27. Iuliu 1882.

Comitetulu parochialu.

In contielegeve cu preaon. Domnu prot. **Nicolae Andreeviciu**.

Pe bas'a decisulu adusu in puterea §. 63. a statutulu organicu in sedinti'a comitetulu protopresbiteralu alu tractulu *Oravitia*, tienuta in 1. Aprile a. c. si in urmarea incuviintiarei date de venerabilulu consistoriu diecesanu de datulu *Caransebesiu*, 27. Iuliu 1882 Nr. 737 B. prin acést'a se escrie concursu pentru ocuparea vacantulu *postu de protopresbiteru* romanu gr. or. in tractulu *Oravitia*.

Doritorii de a concure la acestu postu, voru avé a substerne rugarile loru de concursu, instruite cu documinte in forma autentica despre cualificaciunea si despre ocupaciunea loru de pana aci, M. On. Domnu administratoru protopresbiteralu *Macsim Popoviciu*, in *Oravitia* montana (*Oraviczabánya*) ca presiedintele comitetulu protopresbiteralu, in terminu mai multu de **45 de dile** socotite dela *prima publicare* a acestui concursu in fói'a „*Biserie'a* si *Scól'a*“

Competentii au se dovedésca cumca posiedu celu putienu cualificatiunile normate in § 15. lit. a) din regulamentulu pentru parochii. Intre asemenea cualificati voru fi preferiti aceia, cari vor mai probá cá au

facutu studii la vre-o facultate filosofica ori juridica, séu cá s'a destinsu prin edarea vrunei opu folositoriu pre terenulu bisericescu ori scolasticu; cu deosebire vor fi preferiti intre asemenea cualificati aceia, cari sunt fi ai diecesei, séu au servitu ca preoti celu putinu cincii ani in diecesa, si asia cuoscu pre deplinu referintiele locale diecesane.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt:

1) Birulu anualu de la preotii: a) cu parochia de clas'a I-a 8 fl. b) cu parochia de clas'a II-a 6 fl. c) birulu anualu de la toti ceialalti preoti prevediuti cu parochii 4 fl.

Sta inse in libera voia a preotiloru ca ei se presteze birulu si in natura amesuratu punctulu 32 alinea c. din *Rescriptulu* declaratoriu.

2) Tacele pentru sedulele de cununia dupa usulu de pana aci, adeca 1 fl. v. a. de fiecare sedula de cununia.

3) Pausalele de calatoria ce pentru estinderea actuala a protopresbiteratulu pana la alta dispusetiune se prestéza prin consistoriulu diecesanu in sum'a anuala de 300 fl. v. a.

4) Dotaciunea incopciata cu parochi'a protopresbiterala din *Oravitia* montana.

In fine se obsérva cá pentru comunile ce apartínu astadi protopresbiteratulu *Oravitiei*, si cari la timpulu seu se vor anectá la infintiandu-lu protopresbiteratulu *Bogsei* montane, fitoriulu protopresbiteru nu va avé se pretinda nici o recompensa.

Datu in *Oravitia* montana din sedinti'a comitetulu protopresbiteralu tinuta in 7/19. Augustu 1882.

Comitetulu protopresbiteralu gr. or. romanu alu tractulu *Oravitiei*.

In contielegere cu comisariulu consistorialu: **Filaret Musta** m. p.

Nepresentendu-se recurrenti pentru de a potea face alegere de invetiatoriu la scóla romana gr. or. din comun'a *Sosdia*, protopresbiteratulu *Jebeliu*, se escrie concursu a 2-a óra, cu terminu pana in *finea lui Augustu st. v. 1882*.

Emolumintele impreunate cu acestu postu invetiatorescu sunt urmatóarele: 1) in bani gata 80 fl. 2) pentru 12¹/₂ chile lumini, 56 Chile lardu, 56 Chile sare si 9 orgii de lemne din care are a-se incaldi si scól'a, pretiuite in bani gata 100 fl. 90 cr. 3) 12:3 Hl. grâu si 12:3 Hl. cucuruza, 4) pausialu de scripturistica 8 fl. 5) Pentru conferintiele invetiatoresci 10 fl. 6) 4 jugere de pamentu fenatia. 7) Gradina pentru legumi si cuartiru liberu, 8) dela inmormentari unde va fi poftitu 50. cr.

Doritorii de a ocupá acestu postu sunt avisati recursele loru prevediute cu tóte documintele prescise de statutulu org. bisericescu ale adresá comitetulu par. si a-le tramite parintelui prot. si inspectoriu scolaru *Alesandru Ioanoviciu* in *Zsebel* pana la mai susu indicatulu terminu.

Dela recurrenti se recere a-se presentá in vre-o *Domineca* ori serbatórea in Sta bisericu din locu pentru de a-si aretá desteritatea in tipicu si cantarile bisericesci.

Sosdia in 6 Augustu 1882.

Comitetulu parochialu.

Vicentiu Prohabu, m. p.
preotu.

In contielegere cu Rv. D. ppbiteru **Alesandru Ioanoviciu**.

La Nru de facia alaturamu unu suplementu de ¹/₄ cóna.